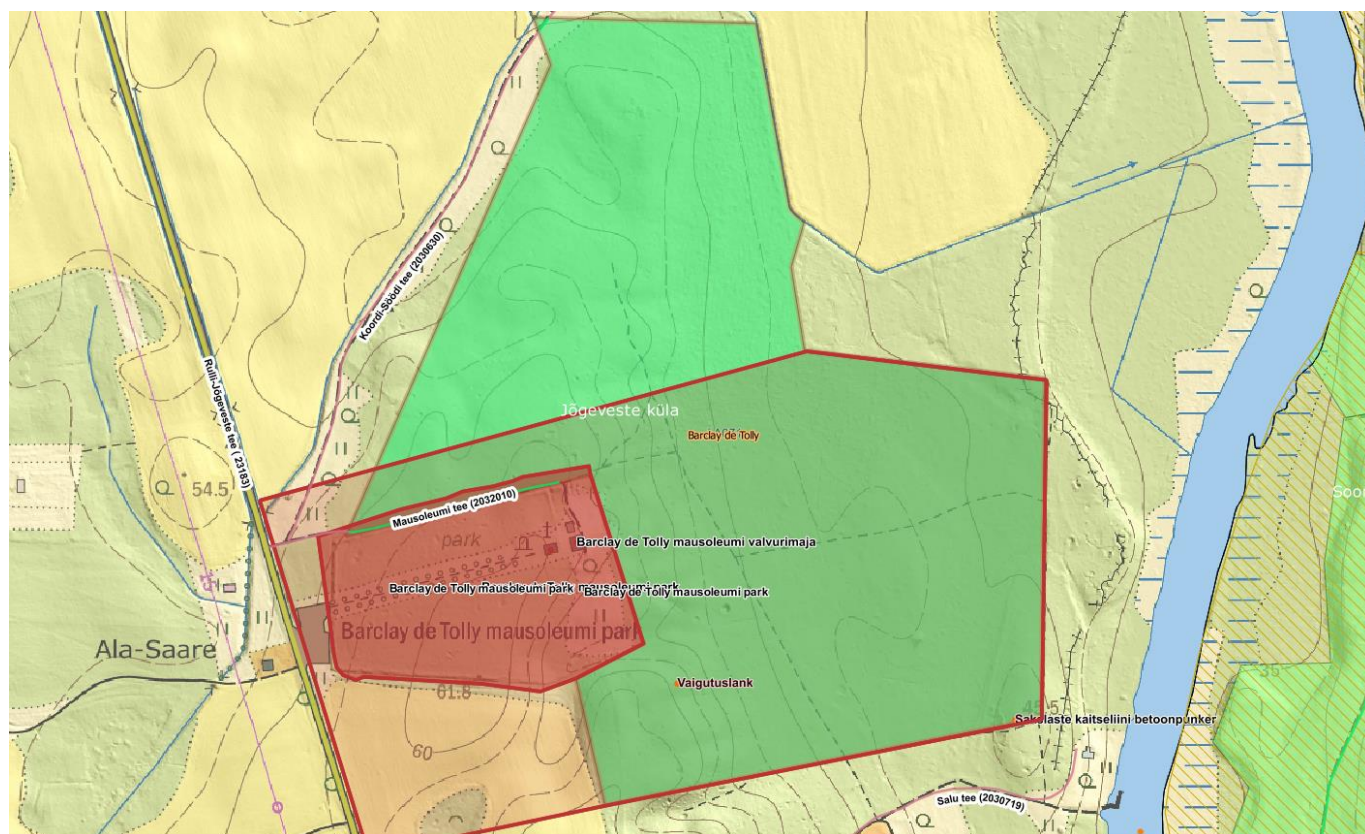

Metsatööde plaan Barclay de Tolly kogukonnaalal aastatel 2025–2034

Metsade kirjeldus

Barclay de Tolly kogukonnaala piirneb Barclay de Tolly mausoleumiga ja asub Jõgeveste külas Väikese Emajõe kaldal. Kogukonnaala suurus on 22 hektarit, millest metsamaad on 21 hektarit ja majandatava metsa pindala on 14 hektarit. Kultuurimälestisena piirneb ja osaliselt kattub kogukonnaalaga Barclay de Tolly mausoleumi park koos hoonetega. Kuna osa kogukonnaalast asub kultuurimälestiste vööndis, oleme kaasanud metsatööde plaani koostamisse Muinsuskaitseameti.

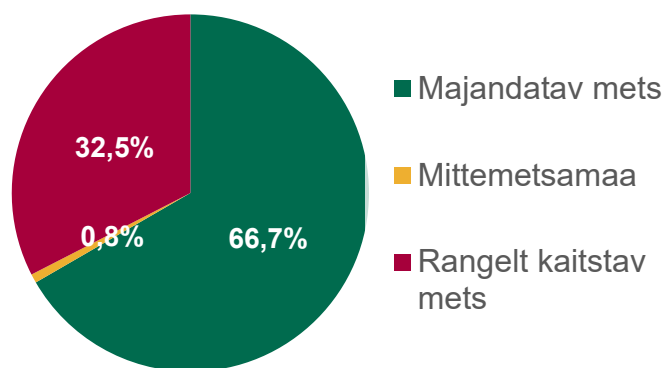

Joonis 1. Barclay de Tolly kogukonnaala.

Tabel 1. Barclay de Tolly kogukonnaala andmed

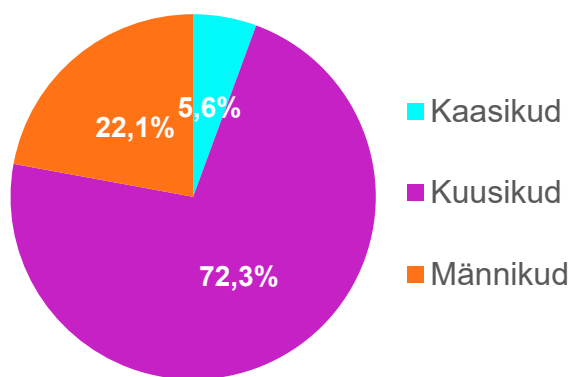
Kogukonnaala	Pindala 22 hektarit
Kogukond	Barclay de Tolly mausoleumi töötajad, külaselts ning piirinaabrid
RMK taristu	Mausoleumi tee, Koordi-Söödi tee
Mälestis	Mälestise kaitsevöönd
Looduskaitse	Vääriselupaik
Pärandkultuur	Sakslaste kaitseliini betoonpunker Vaigutuslank
Valdav peapuuliik	kuusk

Üle poole Barclay de Tolly mausoleumi ümbritsevast metsast on majandatav mets (14 ha, 67%). Rangelt kaitstavas metsas töid reeglina ei planeerita. Mittemetsamaa on pargi servas olev kultuurimälestise vöönd.

Joonis 2. Metsamaa jagunemine (%).

Suurema osa Barclay de Tolly mausoleumi ümbritsevast metsast moodustavad keskealised kuni küpsed kuusikud (15 ha, 72%), leidub ka männikuid ja kaasikuid.

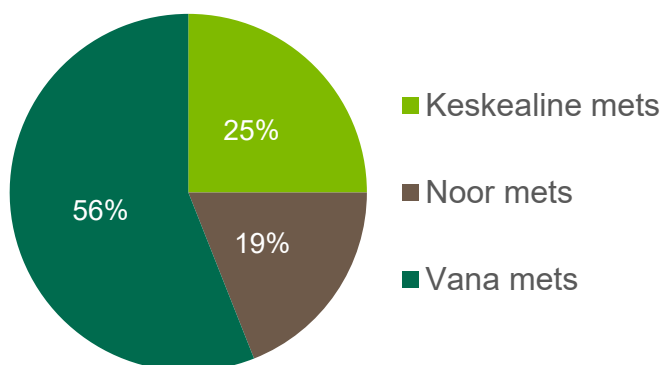

Joonis 3. Puuliigiline koosseis (%).

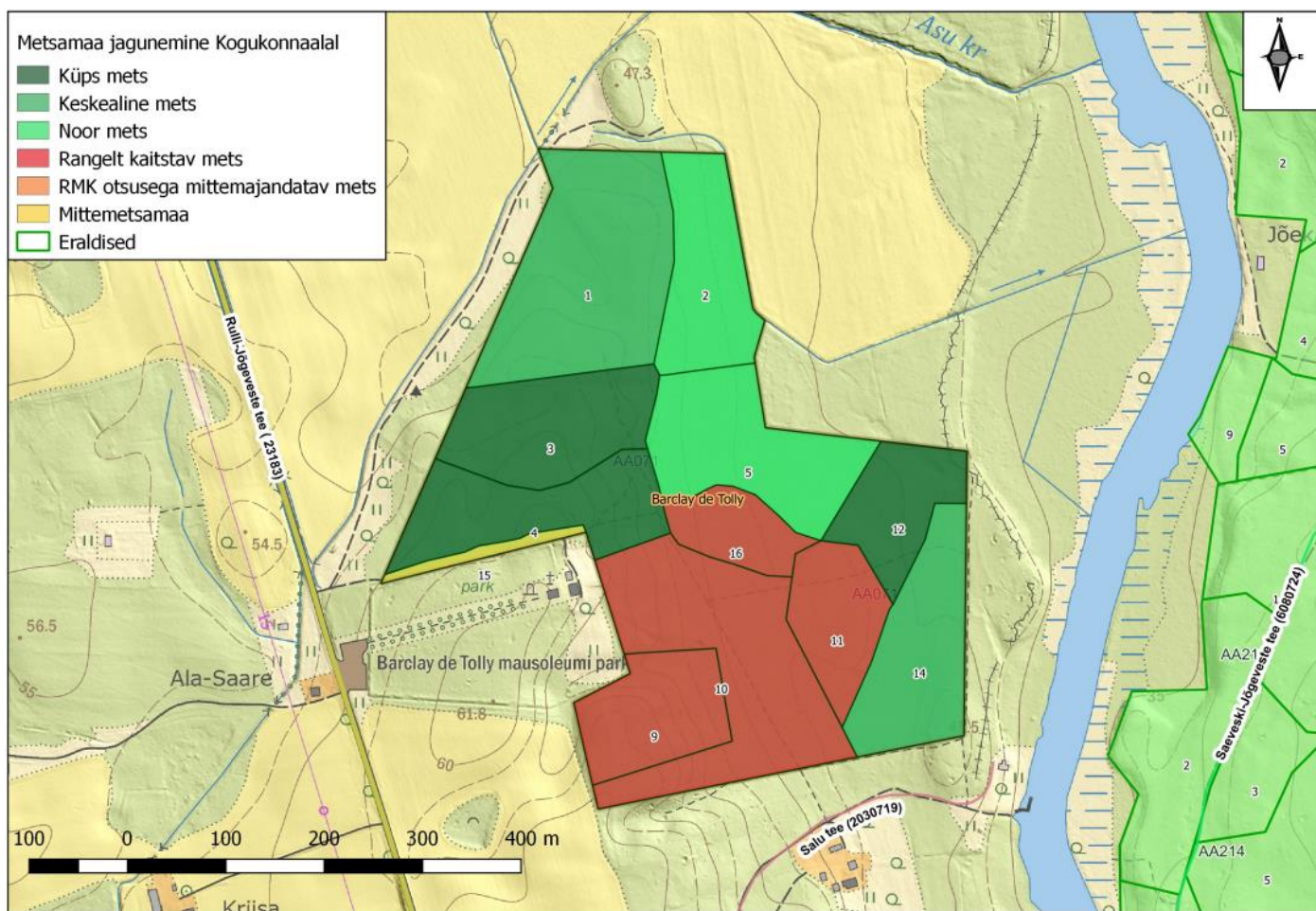
Barclay de Tolly mausoleumi ümbritsevast metsast on üle poole vana mets (12 ha, 56%), mis on saanud raieküpseks ning mida on majandusmetsa alal võimalik uuendusraiega majandada.

Keskealises metsas teeme vajadusel harvendusraieid.

Noores metsas teeme hooldustöid ja reeglina puitu ei varu.

Joonis 4. Vanuseline jaotus (%).

Joonis 5. Barclay de Tolly kogukonnaala metsade vanuseline jaotus.

Plaanitavad tööd

RMK on koostanud Barclay de Tolly kogukonnaalale metsatööde esialgse plaani, arvestades majandatava metsa vanuselist ja puuliigilist koosseisu, sanitaarset seisundit, kasvutingimusi ning laekunud kogukonnapoolseid ettepanekuid. Plaani koostamiseks kohtusid RMK, Tõrva vallavalitsuse ja muinsuskaitse esindajad ning kohaliku kogukonna liikmed 22. septembril 2025.

RMK plaanib Barclay de Tolly kogukonnaala riigimetsa uuendamiseks lähema 10 aasta jooksul teha lageraiet 3,1 hektaril kahel eraldi metsaosal (tabel 2 ja joonis 6). Teeme lageraie ajavahemikus aastatel 2027 kuni 2030 üle 90-aastases männi, kuuse ja haava segapuistus (joonisel eraldis 3), kus on eelnevalt sanitaarraiega neljal korral raiutud kuivanud ja kahjustatud puid ning nüüd on vaja metsa uuendada. Raie käigus jätame kasvama vanad esinduslikud säilikpuud: peamiselt lehised ja vaigutuse jälgedega männid. Samuti kavandame lageraiet üle 90-aastases kaasikus, kus lisaks kasvab kuuski ja teisi puuliike (joonisel eraldis 12), et uus mets kasvama panna. Pärast raiet istutame mõlemale alale uued puud.

Lageraie on valitud seetõttu, et mõlemad metsaalad asuvad viljakas kasvukohas ning lagedale alale istutades hakkab uus mets kõige kiiremini ja kindlamini kasvama. Me ei valinud aegjärkset raiet, mille käigus mets raiutakse aegamööda hõredamaks, sest viljakas kasvukohas hakkavad vana metsa alla kasvama erinevad põõsad: sarapuu, leeder jt, mis takistavad uute mändide ja kaskede kasvu. RMK eesmärk metsatöid tehes on aga tagada alati ka metsa uuenemine.

Plaanitav tööala jääb eemale kogukonna kasutatavast ja koosolekul arutatud matka- ja suusarajast.

Kogukond on teinud ettepaneku, et RMK korrastaks mausoleumi tagumisel küljel algava metsaala, sest seal on ohtralt langenud ja ohtlikke puid, kuid tegemist on looduskaitsealuse vääriselupaigaga, kus metsamajandustöid ei tehta. Raiume vääriselupaigas olevad hoonetele ohtlikud puud kooskõlastatult Keskkonnaameti ja Muinsuskaitseametiga (kujundusraie või sanitaarraie).

Kogukond soovis ka Mausoleumi tee äärse võsa raiet, et prügiauto pääseks muuseumini sõitma. Vaatasime üheskoos üle, et võsastunud ala ei asu riigimaal ning riigimaa ulatuses on tee läbitav. Juhul, kui tee saab metsatööde käigus kannatada, korrastab RMK tee esimesel võimalusel.

Kogukonna küsitud matka- ja suusarada ei ole RMK-l plaanis hooldada, kuna RMK üldjuhul ei laienda olemasolevat looduses liikumise võrgustikku. RMK on valmis kaaluma matkaraja kasutajale maakasutusõiguse andmist. Maa kasutajal on võimalik rajada siis metsa ka suusarada. Vääriselupaigas asuvate radadel olevad puud lõikab maa kasutaja, puhastab raja

ja paigutab lõigatud notid raja äärde. Eelnevalt kooskõlastame vajalikud tööd vääriselupaigas Keskkonnaameti ja Muinsuskaitseametiga.

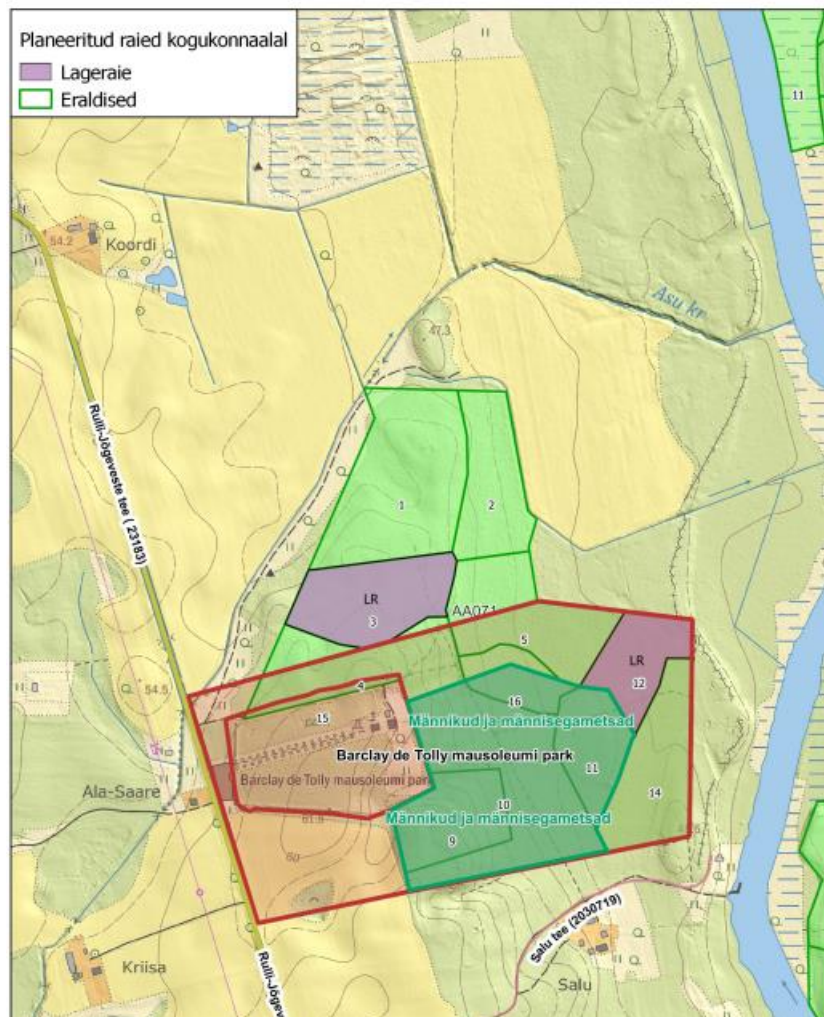
Raiete läbiviimisel arvestame ilmastikuga ning sobimatute ilmastikutingimuste tõttu võib planeeritav raieaasta muutuda. Seetõttu oleme metsatööde plaanis kirjeldanud, et töid tehakse vahemikus 2027–2030. Enne kokkulepitud raiet annab RMK olemasolevatele kontaktidele teada, et alustab töödega. Sanitaarraiet kuivanud ja haigete puude eemaldamiseks kogukonnaalal teeme operatiivselt vastavalt vajadusele.

Noortes ja keskealistes metsades tehakse hooldusraiet vastavalt metsade vajadustele.

Eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste, ohtlike puude raie – tõttu tekkivatest töödest teavitab RMK kohalikku omavalitsust ja vajadusel kogukonda eraldi ning need võivad tuua kavandatud töödesse muudatusi.

Tabel 2. Raiete nimekiri koos uuendatava puuliigiga Barclay de Tolly kogukonnaala riigimetsas

Kvartal	Eraldis	Puistu	Raieliik	Raieaasta	Pindala, ha
AA071	3	Männi, kuuse, haava segapuistu	Lageraie	2027–2030	1,9
AA071	12	Kased segus kuusega	Lageraie	2027–2030	1,2

Joonis 6. Barclay de Tolly kogukonnaala plaanitud raied , punase joonega kultuurimälestiste vööndis

Üldised mõisted

Uuendusraiet tehakse puidu saamiseks ja uue metsa kasvatamiseks. RMK soovib säilitada meie metsade liigirikkust ja kasvatada erineva puuliigi puistuid seal, kus nad kasvavad kõige paremini.

Uuendusraie liigid on lageraie ja turberaie

- **Lageraie (LR)** korral raiutakse langilt ühe aasta jooksul kõik puud, välja arvatud säilikpuud, mis toetavad elurikkust ja ka looduslikku uuenemist kohapealse seemnega.
- **Turberaie** korral raiutakse mets hajali paiknevate üksikpuude või häiludena pikema aja jooksul. **Turberaie liigid on aegjärgne raie (AR), häilraie (HL) ja veerraie (VE).**

Kujundusraiet tehakse kaitstaval loodusobjektil kaitse-eesmärgi saavutamiseks vastavalt kaitsekorralduskavale, liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavale või kaitstava looduse üksikobjekti või vääriselupaiga seisundi säilitamiseks ja parandamiseks.

Raadamine on raie, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamiseks

Valikraiet (VR) tehakse erandjuhtudel, kui seda toetavad looduslikud tingimused ja metsa on võimalik kasvatada ja kasutada püsimeetsana. Mets raiutakse üksikute puude ja väikeste häiludena.

Hooldusraiet kasutatakse elujõulise metsa kasvatamiseks.

Hooldusraie liigid on valgustusraie (VA), harvendusraie (HR) ja sanitaarraie (SR).

- Nooremates metsades tehakse **valgustusraiet**, mille käigus raiutakse kõik tulevasse suurde metsa mittedobivad puud ja tehakse kasvuruumi eelistatud peapuuliigile.
- Vanemates metsades tehakse **harvendusraiet**, mille käigus tõstetakse metsa väärtust tiheduse reguleerimise teel. Harvendusraiega raiutakse enamuspuuliigi kasvu segavad puud.
- Metsa halvenenud tervisliku seisundi parandamiseks tehakse **sanitaarraiet**.

Erakorralised ja ettenägematud tööd – metsatööde plaanis kokku leppimata raietööd, millega kõrvaldatakse oht inimese tervisele, varale; millega hoitakse ära metsakahjustuse levik või likvideeritakse tekkinud metsakahjustuse tagajärjed.

Vajaduspõhine töö – juba alustatud tööde (ennekõike valik- või turberaie) lõpuleviimiseks, kehtestatud ehitusloast, planeeringust või seadusest tuleneva kohustuse täitmiseks vajalik töö (raadamine).